

מעריך שיעור נביא: שמואל א' פרקים ח', ט', י'

נושא: מהנהגת נביא למלכות בשר ודם – דרישת העם, דמותו של שאול והשגחה פרטית.

חלק א': דרישת העם ו"משפט המלך" (30 דקות)

המטרה: הבנת המניעים של העם והמחיר של מלכות בשר ודם.

- **פתיחה דרמטית (3 דק'):** "בנות, תארו לכן שאתן מבקשות משהו שכולן עושות, ומישהו אומר לכן: 'תיזהרו, אתן תאבדו את החופש שלכן'. היום נראה איך עם ישראל ויתר על משהו עצום כדי להיות 'כמו כולם'."
- **קריאה (7 דק'):** המורה קוראת (ח' א'-ט'). להדגיש את פסוק ז': "כִּי לֹא אֶתְּךָ מֵאִסּוּ כִּי אֶתִּי מֵאִסּוּ מִמֶּלֶךְ עָלֵיהֶם".
- **הסבר "משפט המלך" (10 דק'):**
 - **תלמידה קוראת:** פסוקים י'-י"ח. מהי המילה המנחה?
 - **הסבר:** המילה המנחה היא "יָקַח". המלך לא עובד בחינם. הוא דורש: 1. כוח אדם (בנים ובנות), 2. רכוש (מסים ושדות), 3. חירות (עבדות).
- **על הלוח (טבלת סיכום):**

מה העם רוצה (פס' ה', כ')	אזהרת שמואל / "משפט המלך"
"שיפטנו ככל הגויים"	איבוד הייחודיות של עם ישראל.
"ויצא לפנינו ונלחם"	המלך יקח את הבנים לצבא ואת הרכוש למסים.
מנהיג מוחשי וקבוע	"ואתם תהיו לו לעבדים" – איבוד החירות.

חלק ב': ההשגחה הפרטית – שאול והאתונות (30 דקות)

המטרה: פגישה עם שאול והבנת מושג ההשגחה הפרטית (חיבור אמוני).

- **הכרת שאול (5 דק'):** תלמידה קוראת (ט' א'-ב').
- **הסבר המלבי"ם (5 דק'):** שאול מתואר כ"בחור טוב" – מושלם חיצונית ופנימית. המלבי"ם מסביר שברית האתונות לא הייתה מקרית; אלוקים גלגל "כישלון" קטן כדי להוביל את שאול לייעודו. במחברת: מדוע שאול נבחר לפי המלבי"ם?
- **משימת "חפש את המטמון בתנ"ך (10 דק'):** "קראו פסוקים ג'-י"ד באופן עצמאי. רשמו במחברת 7 תחנות ששאול עבר בדרך (גבעת שאול בית אביו, הר אפרים, ארץ שלשה, ארץ שעלים, ארץ ימיני (נחלת בנימין), ארץ צוף, העיר (רמה) המפגש עם הנערות)".
- **הביטוי (10 דק'):** המורה קוראת (ט' ו'-כ"ז).
 - **על הלוח:** "יצא לחפש אתונות ומצא מלוכה".
 - **הסבר:** המקור הוא שאול שיצא למשימה פשוטה וחזר מלך. המסר לחיים: לפעמים ה' מוביל אותנו דרך קשיים למקום גבוה שלא חלמנו עליו.

חלק ג': ההמלכה והענוה (30 דקות)

המטרה: רגעי השיא והביטוי "נחבא אל הכלים".

- **משיחה בסתר (10 דק'):** המורה קוראת (י' א'-ט'). הסבר קצר על הפיכת שאלו ל"איש אחר" (שינוי הלב ע"י ה').
- **הדרמה במצפה (15 דק'):**
 - **תלמידה קוראת:** פסוקים י"ז-כ"ד.
 - **שאלה לכיתה:** "כולם מחכים למלך, הגורל נופל על שאלו, ואיפה הוא?".
 - **על הלוח:** "נחבא אל הכלים" (פסוק כ"ב).
 - **דיון:** הסבירי ששאלו בורח מהכבוד. שאלו: "האם מנהיג צריך להיות ביישן או בטוח בעצמו?".

למחברת:

סיכום חלק א': בקשת העם ומשפט המלך (פרק ח')

- **הבקשה:** עם ישראל מבקש משמואל למנות מלך כדי להיות "ככל הגויים" וכדי שיהיה להם מנהיג צבאי קבוע.
- **תגובת ה':** ה' רואה בבקשה זו מאסיה (דחייה) של מלכותו, אך מורה לשמואל להקשיב לעם לאחר שיזהיר אותם.
- **משפט המלך:** שמואל מתאר את המחיר הכבד של המלוכה – המלך ייקח מהעם בנים, בנות, שדות ומיסים, עד שהעם יהיה לו לעבדים.

סיכום חלק ב': מסע שאלו וההשגחה (פרק ט')

- **דמותו של שאלו:** בן למשפחה נכבדה משבט בנימין, מאופיין ביופי ובקומה גבוהה ("משכמו ומעלה גבוה מכל העם").
- **ההשגחה הפרטית:** שאלו יוצא למשימה פשוטה של חיפוש אתונות אבודות. המלבי"ם מסביר ששרשרת האירועים ה"מקרית" נועדה להוביל אותו בדיוק למפגש עם שמואל הנביא.
- **הביטוי:** "יצא לחפש אתונות ומצא מלוכה" – אדם שעוסק בעניין קטן ומגלה שנועד לו ייעוד גדול בהרבה.

סיכום חלק ג': המלכת שאלו וענוותנותו (פרק י')

- **המשיחה והאותות:** שמואל מושח את שאלו בשמן ומנבא לו שלוש פגישות שיקרו בדרכו חזרה, כדי להוכיח לו שרוח ה' עמו.
- **ההמלכה במצפה:** העם מתאסף והבחירה בשאלו נעשית על ידי גורל לעיני כולם.
- **הביטוי:** "נחבא אל הכלים" – שאלו בורח מהכבוד ומסתתר בזמן ההכרזה עליו כמלך. הדבר מעיד על ענוה גדולה אך גם על חשש מהתפקיד.